Notiser

Asaphidion curtum (Heyden), en för Sverige ny jordlöpare (Coleoptera, Carabidae)

[*Asaphidion curtum* (Heyden), a ground beetle new to Sweden (Coleoptera, Carabidae)]

HÅKAN LJUNGBERG

Jordlöparen *Asaphidion curtum* (Heyden) har i Danmark tidigare förväxlats med den även i Sverige vanliga *A. flavipes* (L.) (Jørum & Mahler 1985). Då *A. curtum* är utbredd och ej alltför ovanlig i Danmark (Lindroth 1985), borde den kunna förekomma även hos oss, åtminstone i Skåne. Detta har emellertid hittills ej kunnat fastslås (Schweiger 1976), varför jag den senaste tiden vid utflykter i Sydvästskåne hållit utkik efter misstänkta *Asaphidion* i otypiska biotoper.

Vid en exkursion till Toppeladugård i Häckebergatrakten den 23.IV.1990 påträffade jag fyra individer vilkas ljusa extremiteter och kopparglänsande översida genast förde tankarna till *A. curtum*; en misstanke som stärktes av att även biotopen avvek från den för *A. flavipes* gängse. Djuren togs bland fuktiga löv i ett lergrusigt dike i bokskog, i halvskuggigt läge. *A. flavipes* föredrar som regel mer solexponerade lägen. Senare genitalpreparering bekräftade att det verkligen rörde sig om *A. curtum*.

Skillnader i han- och hongenitaliernas utseende finns illustrerade bl. a. i Lindroth (1985). I fält är särskilt färgkaraktärer värdefulla. *A. curtum* utmärks av sin kopparröda metallglans, mattare översida med tätare punktur och tydligt enfärgade ljusa ben och antenner (Fig. 1). *A. flavipes* är mer mässingsfärgad med åtminstone knän och antennernas yttre leder förmörkade. Halssköldens skarpare sidovinkel är också en god karaktär, om än ej alltid så tydlig som i Fig. 1.

Jag har senare påträffat *A. curtum* på ytterligare tre skånska lokaler: vid Bökeberg (9.VI.1990 4 ex), i skogsområdet norr om Fjällfotasjön (10.VI.1990 8 ex) och vid Stensoffa nära Krankesjön (20.V.1991 2 ex, 1 ex leg. Mikael Svensson). Biotopen var i alla tre fallen vegetationsfattig, halvfuktig till fuktig, grusig moränlera i halvskuggigt läge (i kanterna av skogsvägar).

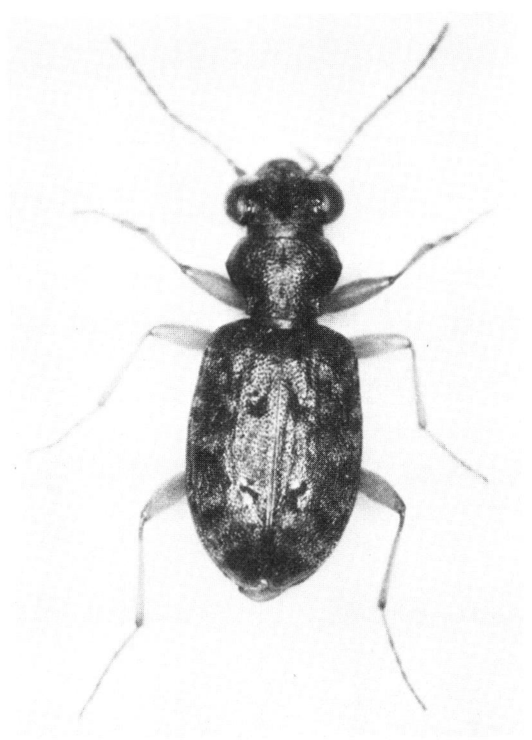

Fig. 1. *Asaphidion curtum* (Heyden), habitus. Skåne, Fjällfotasjön 10.VI.1990. Foto: P. Lindskog.

Ytterligare två skånska fyndlokaler för *A. curtum* har belagts via museimaterial: Dalby 10.V.1976 5 ex, leg. R. Danielsson, Lunds Entomologiska Museum; Husie (utanför Malmö) 24.X.1969 1 ex, leg. H. W. Waldén, Göteborgs Naturhistoriska Museum.

De sex kända svenska fyndlokalerna för *A. curtum* ligger alla i sydvästra Skåne där den uppenbarligen ej är alltför sällsynt i lämpliga biotoper. Hur utbredd arten är i övriga landet får framtiden utvisa, och jag vill rekommendera samlare att gå igenom sitt material av *A. flavipes*. Det äldsta

danska fyndet är från 1926 (Jørum & Mahler 1985). Trots att inga skånska fynd kunnat beläggas före 1969, anser jag det sannolikare att arten varit förbisedd än att den är nyinvandrad till Sverige.

Mitt varmaste tack till Göran Andersson, Göteborg, för lån av material, till Mikael Sörensson, Lund, för hjälp med genitalpreparering av museimaterial; och till Per Lindskog, Stockholm, för hjälp med fotografering.

Litteratur

Jørum, P. & Mahler, V. 1985. Asaphidion curtum (Heyden, 1870) – en ny dansk lobebille (Coleoptera, Carabidae). – Ent. Meddr 53: 46–48.
Lindroth, C. H. 1985. The Carabidae (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark. – Fauna ent. scand. 15(1): 1–225.
Schweiger, H. 1975. Neue Asaphidion-formen aus der gewandtschaft des flavipes L. (Col. Carabidae). – Kol. Rundschau 52: 105–111.

Summary

Asaphidion curtum (Heyden) is reported for the first time from Sweden. In 1990 and 1991, the species was taken in numbers on four different localities in southwestern Scania (southernmost Sweden), and two further localities were added by revising older material. *A. curtum* is obviously not rare in this area, but has probably been overlooked by collectors due to its superficial resemblance to *A. flavipes* (L.).

H. Ljungberg, Avd. för Strukturell Zoologi, Zoologiska Institutionen, Helgonavägen 3, S-223 62 Lund, Sweden.

The male of Aclista prudens (Hymenoptera, Diapriidae), with the first record from Denmark

[Beskrivning av hanen av *Aclista prudens* (Hymenoptera, Diapriidae), med det första fyndet i Danmark]

PETER NEERUP BUHL

The large genus of parasitic wasps *Aclista* s.l. is in Denmark and Scandinavia represented by ca 35 species. Many of them were described on the basis of a very few specimens and frequently only one sex is known, mostly the female. This, in addition to a pronounced intraspecific morphological variation, causes doubt on the delimitation of many species. Thus, as the collections of these animals are also rather few in number, there are good opportunities to supplement the descriptions although caution is needed. Even the most skilled authors regularly confuse already described species and thereby create synonymies which can only be corrected by comparisons with the types. Only when it concerns very characteristic animals one can reach a sufficient degree of certainty without comparing with the types.

Such an animal is *Aclista prudens* Nixon, 1957, which is easily recognized by the transversely keeled clypeus. There has hitherto been published only a few findings of the species: 1 ♀ from Ger-

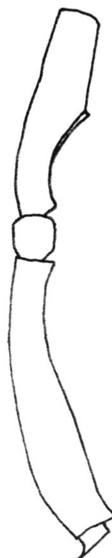

Fig. 1. *Aclista prudens* Nixon, ♂, antennal segments 1–3.